

Balanç Sociolaboral de l'any 2015 (IV)

PRESTACIÓ PER DESOCUPACIÓ SOTA MÍNIMS

*Amb aquest **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** presentam el quart resum de l'any 2015 en matèria sociolaboral a les Illes Balears. En aquesta ocasió analitzarem els resultats de l'any passat i l'evolució del període 2012-2015 en el que fa referència a la prestació per desocupació.*

Val a dir que la font de les dades que oferim és fonamentalment el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i aquestes dades es presenten en termes de mitjanes anuals. Són, doncs, dades registrals i no pas estimacions que només empram en allò que fa referència a la Població Aturada. Per una altra banda, convé aclarir que no utilitzam la dada d'Atur Registrat perquè, a les Illes Balears, qualsevol càlcul de la taxa de protecció per desocupació a partir d'aquesta dada estaria especialment distorsionat, donat que el gran col·lectiu laboral Fixo Discontinu no està inclòs en la dada d'Atur Registrat (en els períodes de no activitat), però sí en la de persones beneficiades de prestacions de desocupació (quan en tenen dret).

Cal recordar que l'article 41 de la Constitució Espanyola estableix que "els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, que garanteixi l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació". S'ha complert, a les Illes Balears, aquest precepte constitucional en els quatre anys de la passada legislatura estatal? Amb les dades que tot seguit analitzam, hom podria dir que no.

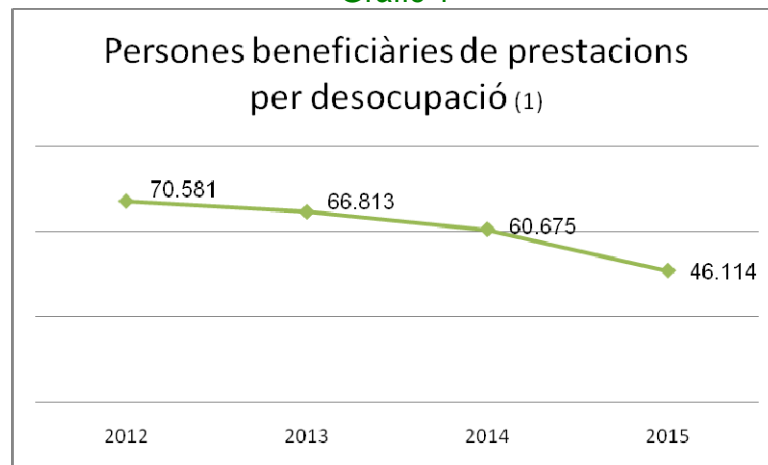
1.- Les xifres més rellevants

- ✓ Durant els quatre anys de la legislatura estatal passada (2012-2015), el nombre de persones beneficiàries de prestacions per desocupació ha sofert un descens del 34,7%.
- ✓ El percentatge de la Població Aturada estimada que és beneficiària de prestació per desocupació ha baixat un 6,4% en el quadrienni analitzat.
- ✓ En el període analitzat, les prestacions contributives baixen un 40,1% i les assistencials un 28,7%.
- ✓ El pes de les prestacions “de qualitat” (les contributives) sobre el total de prestacions per desocupació, disminueix un 4,4%.

2.- La intensitat de la prestació per desocupació

El gràfic 1 il·lustra la caiguda del nombre de persones beneficiàries d'alguna prestació per desocupació. Durant els quatre anys de la legislatura estatal passada s'ha produït un descens del 34,7%.

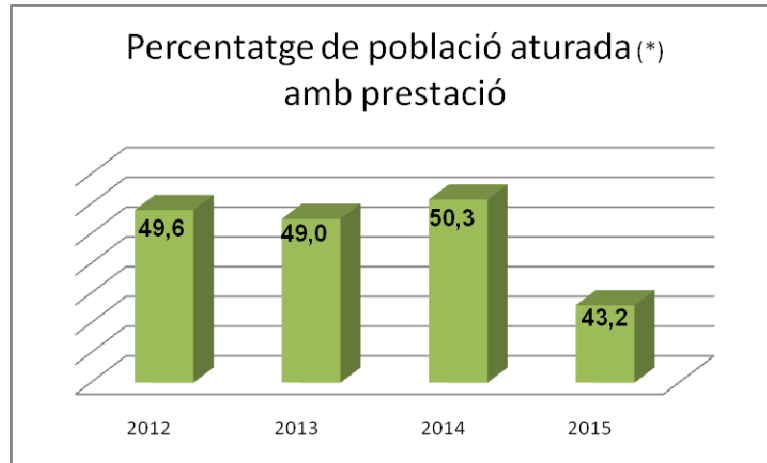
Gràfic 1

(1) Mitjanes anual. Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades de Ministeri Ocupació i SS

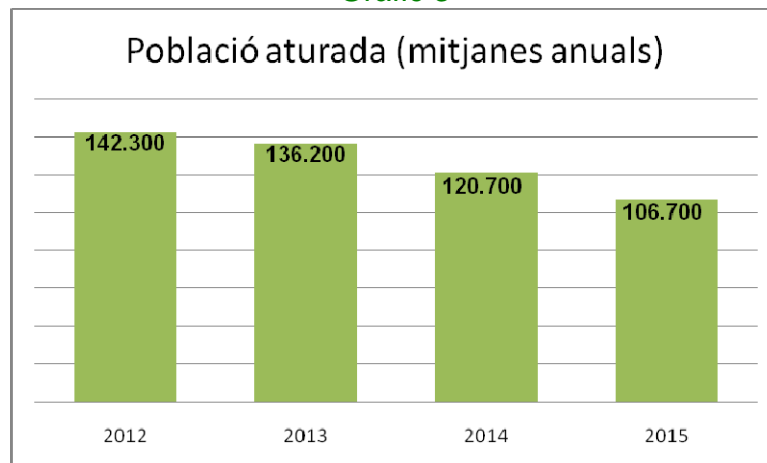
Aquesta acusada baixada de prestacions no és conseqüència de la baixada del nombre de persones en situació de desocupació. Ans al contrari, si hom observa el gràfic 2, s'adonarà que, tot i que la tendència de la població aturada és descendent (vegin gràfic 3), el percentatge de la població que es beneficiaria de prestació presenta una tendència a la baixa: En els quatre anys analitzats ha baixat un 6,4%.

Gràfic 2

*Sobre la població aturada estimada per l'EPA
 Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades de Ministeri Ocupació i SS i EPA (INE i IBESTAT)

Gràfic 3

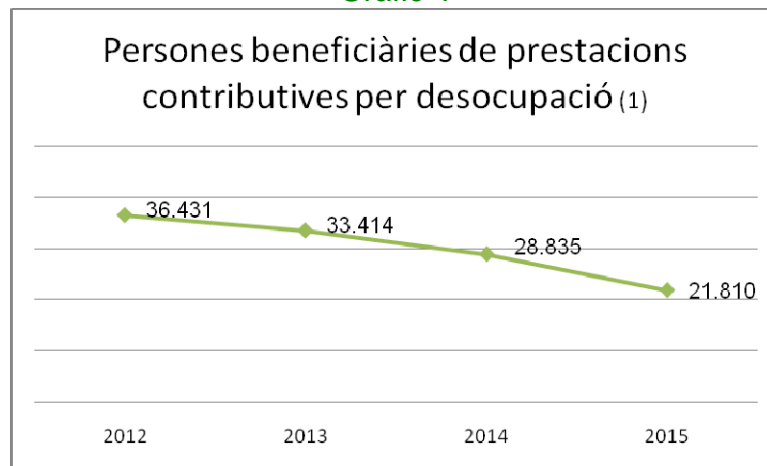
Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades EPA (INE i IBESTAT)

3.- La qualitat de la prestació per desocupació

Pel que fa la qualitat de la prestació per desocupació, els gràfics 4 i 5 ens mostren que, tant les prestacions contributives com assistencials (subsidiis¹), baixen.

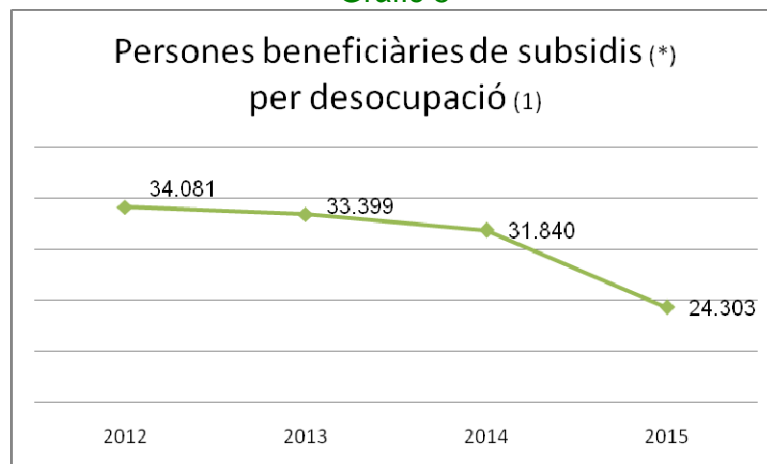
¹ Subsidiis per desocupació, Renda Activa d'Inserció (RAI), Pla PREPARA.

Gràfic 4

(1) Mitjanes anuals. Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades de Ministeri Ocupació i SS

Gràfic 5

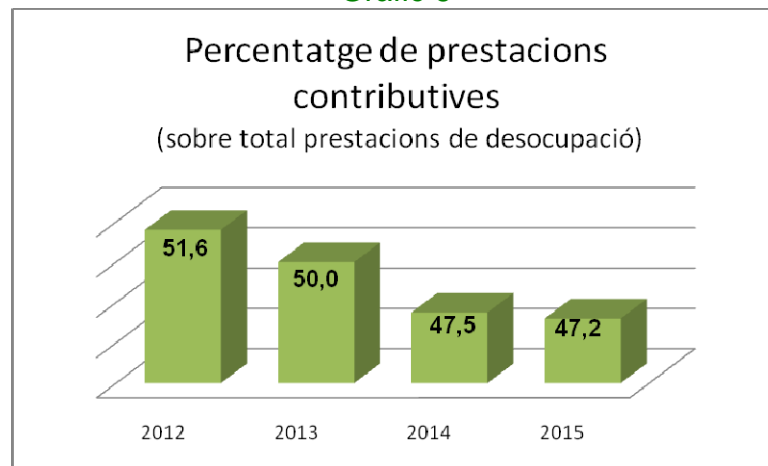

(1) Mitjanes anuals. Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades de Ministeri Ocupació i SS

En el quadrienni analitzat les prestacions contributives baixen un 40,1% %, i les assistencials un 28,7%%. És a dir, disminueixen molt més les prestacions de qualitat. Val a dir que les primeres tenen un import mensual equivalent al 70% de la base reguladora mensual del que s'ha cotitzat en els sis primers mesos de dret (180 dies), passant a ser el 50% a partir d'aquest període. A les Illes Balears la quantia mitjana d'aquesta prestació en el mes de desembre de 2015 va ser de 946,6 euros/mes, mentre que la mitjana de les prestacions assistencials -que tenen un import mensual equivalent al 80% de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) vigent en cada moment- tot just arribava als 426 euros/mes.

En el gràfic 6 es pot visualitzar la pèrdua (4,4%) de pes de les prestacions "de qualitat" sobre el total de dites prestacions per desocupació.

Gràfic 6

(1) Mitjanes anuals. Font: Elaboració F. Gadeso a partir de dades de Ministeri Ocupació i SS

4.- Conclusions

⇒ En el període 2012-2015 es produeix una important pèrdua d'intensitat, tant pel que fa a la població beneficiària, com a la qualitat de les prestacions per desocupació. Hom pot afirmar que l'any 2015 el precepte constitucional de garantir prestacions socials, especialment en cas de desocupació, està sota mínims.

⇒ Les causes més rellevants d'aquest deteriorament d'una prestació bàsica en un estat que, com l'espanyol, no s'està de definir-se com "social" són les següents:

- El manteniment d'una legislació pre-crisi opera com a factor limitador de drets. Lògicament, el gran augment de l'atur de llarga durada i la contractació de molt curta duració eren inimaginables l'any 1994, data en la qual es va aprovar el gruix de l'actual legislació de protecció per desocupació.
- Les retallades aplicades l'any 2013: a) Eliminació del subsidi extraordinari per a persones aturades majors de 45 anys. b) Passar el subsidi ordinari, que fins aleshores era per a persones majors de 52 anys, a un nou per a majors de 55 anys i, alhora, amb condicions d'accés més restrictives (computar, els ingressos de tota la unitat familiar -no sols la de la persona aturada-, i obligació a accedir a la jubilació a la primera edat possible, eliminant la possibilitat d'esperar fins a complir el 65 anys).

⇒ Tot plegat, és un importantíssim factor d'empobriment de la població assalariada i d'augment de la taxa de risc de pobresa i/o d'exclusió social de la població il·lenca en general.